

καλὰ, ἅς κύψῃ τις δούλος νὰ ἴδῃ καὶ καθάρισι αὐτά. Ἡμεῖς αἰσθανόμεθα ἀνυπόκριτον καὶ εὐφωρον τὸ αἶσθημα τοῦ θαυμασμοῦ πρὸς τὰ ἀληθῶς ὡραῖα ἔργα, διότι εἶναι παρ' ἡμῖν τόσον ὀλίγα ταῦτα! Διότι, εἰὰν πρὸς τὰ καλὰ τῆς φιλολογίας ἔργα κλείσωμεν, καὶ οἱ ἐλάχιστοι δυνάμενοι εἰπεῖν τὸ ἀγαθόν, τὸ στόμα, ὅπως κλείουσι οἱ ἐν Ἑλλάδι πλούσιοι πρὸ αὐτῶν τὰ βαλάντια, τότε τί διάβολον λοιπὸν μένει ὡς ἀμοιβὴ τῶν βαρυμόχθων νυκτῶν τοῦ πτωχοῦ ἐκείνου ἐργάτου τῆς διανοίας, τοῦ μεγάλου ζωγράφου τῆς ψυχῆς τοῦ ἔθνους, τοῦ σφοδροῦ μουσολήπτου ὅστις μόνον αἰσθάνεται καὶ εἰκάζει τὸ ἐθνικὸν φρόνημα, ἐνῶ πάντες καμύουσι τὰ ὄμματα πρὸς ὕπνον ἢ πλουτισμόν; Οὐδ' ἔχουμεν τὴν οἰκτρὰν ἀπάθειαν τῆς παρ' ἡμῖν Πανδώρας ἥτις μνημονεύουσα πρό τινος ἐν πέντε ἢ ἕξ γραμμαῖς τῆς συγγραφῆς τοῦ Κ. Πολίτου ἠρέσθη μόνον νὰ ὑπαιμιχθῇ τι σκωπτικῶς περὶ ὀρθογραφίας, περὶ ὀλιγωτέρου σεβασμοῦ πρὸς τὴν ἀρχαίαν εἰδωλολατρείαν, ἢν καλῶς ἐνθυμούμεθα, καὶ περισσοτέρου πρὸς τοὺς δικάσαντας τὸ ἔργον πανεπιστημιακοὺς κριτὰς, — τῆς Πανδώρας ἥτις ὑπὲρ πάν ἄλλο φύλλον ὤφειλε νὰ χαιρετίσῃ τὸ ἔργον μετὰ εἰλικρινοῦς καὶ σφοδρᾶς ἀγαλλιᾶσεως, βλέπουσα ὅτι ἀντὶ νὰ σπαταλᾷ ἢ νεότης σήμερον τὰς ὥρας τῆς μεταφράζουσα ἀδῆ τινα ἱππότην Ἄρμαντάλ, μετὰ ἀγνωστάτου αἰσθήματος περιπτύσσει τῆς μητρὸς Ἑλλάδος τὸ σῶμα, μελετᾷ ἐδῶ καὶ ἐκεῖ τὰ ἔλκη αὐτῆς καὶ τὰ μαρανθέντα κάλλη, δείκνυσι κἂν ὅτι πάλλεται ὑπὲρ τῶν πατρῶν καὶ οὐχὶ ἐκφύλων μυθιστοριῶν.

Ἄδυνατοῦμεν νὰ ἔλθωμεν εἰς λεπτομερῆ τοῦ ἔργου ἀνάλυσιν, καθόσον ἢ περὶ τὰ καθέκαστα διατριβὴ θὰ ἀπέβαινε ἀτελεύτητος τοῦ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν θησαυροῦ ὄντος σχεδὸν ἀκενώτου. Οὐχ ἦττον οὐδαμῶς δυνάμεθα νὰ παρίδωμεν ὅπως τὰ ἀληθῶς ἐθνικὰ ἔργα ἐνέχουσι ζωὴν καὶ κάλλος ἀειθαλές, ἐνυρῶντες ὅτι συχνότατα ἐντῆ συγγραφῆ τοῦ Κ. Πολίτου φέρεται, ὡς δείγμα ἢ κύ-

ρωσις ἐθνικῆς τινος παραδόσεως, ἀσπασμά τι τῆς Κρητικῆς τοῦ Κ. Α. Ἀντωνιάδου, ἔργου ὅπερ παρήλθεν ἐπίσης ἐν θρησκευτικῇ σιγῇ καὶ ὅπερ ἐν τούτοις, βελτιούμενον ἐντισιν ἐν δευτέρᾳ ἐκδόσει, ἔσται ἢ μόνη μετὰ τὴν παλιγγενεσίαν ἡμῶν ἐθνικὴ ἐποποιία ἕως σήμερον, ἢν μὴ καὶ τὸ μόνον ποιητικὸν ἔργον τοῦ ἀρρώστου δραματικοῦ. — Ἄλλ' ὑπὲρ πάντα ὑμῶν ἔπαινον τῆς συγγραφῆς τοῦ Κ. Πολίτου, ἄλλ' ὑπὲρ πάντα συγχαρητήριον χαιρετισμὸν παντὸς πρὸς τὸν ἀκάματον οἰκονόμον τῶν ἐθνικῶν παραδόσεων, τὸ ἄριστον καὶ ὄλων εὐτυχέστερον θὰ ἦτο εἰὰν ἀγαθὴ τις καρδιά καὶ ὁμοῦ βαρὺ τι βαλάντιον παρείχετο εὐγενῶς ὑλικωτέραν τινὰ ἀρωγὴν εἰς τὸν καλὸν ἐργάτην, ὅπως ἐκδοθῇ τὸ πλεῖστον καὶ ὑπόλοιπον τῆς συγγραφῆς μέρος, ἵνα οὕτω καὶ ἡ πατρίς ἀποκτήσῃ σεμνὴν αὐτῆς καὶ βαθυτάτην εἰκόνα, καὶ ὁ νεαρὸς συγγραφεὺς μὴ ἐπανείπη ποτὲ, ὡς ἐν τέλει τοῦ προλόγου του σήμερον, ὅτι «διὰ τὴν Ἑλλάδα δὲν παρήλθεν ἢ ἐποχὴ τοῦ Πτωχοπροδρόμου, καὶ ἕκαστος λόγιος δύναται εὐλόγως νὰ ἐκφωνήσῃ μετὰ τοῦ βυζαντινοῦ μοναχοῦ:

Ἄνάθεμα τὰ γράμματα! Χριστὲ καὶ ποῦ τὰ θέλει!

Σ. Ν. Β.

Η ΙΑΙΩΝΙΑ

Τῷ 1254 Πορτογαλικὸν πλοῖον ταξιδεύον ἐντὸς τῆς Σινικῆς θαλάσσης προσεβλήθη ὑπὸ τινος ἐκ τῶν φοβερῶν ἐκείνων σιφώνων συνήθων εἰς ἐκεῖνα τὰ μέρη καὶ ὁδεύον βορειοδυτικῶς ἐρρίφθη ἐπὶ τινος ἀγνωστοῦ νήσου ὅπου εὗρε φιλοξενίαν καὶ περιποιήσεις παρὰ τοῖς ἐγχωρίοις. Οἱ ναυαγοὶ Μύτας, Ζεϊμότας καὶ Πεξὸτ ἐπιστρέψαντες κατόπιν εἰς τὰς Ἰνδίας, ὅπου τότε ἦνθι ἢ Πορτογαλικὴ κυριαρχία, διηγούντο θαυμάσια περὶ τοῦ καρποφόρου ἐδάφους, τῆς γλυκύτητος τοῦ κλίματος, τοῦ ἀκεραίου, εἰλικρινοῦς καὶ μεγαλοψύχου χαρακτήρος τοῦ λαοῦ ταύτης τῆς ἐσχατιᾶς τῆς Ἀνατολῆς.

Αὕτη ἡ νῆσος ἀπετέλει μέρος τῆς Ἰαπωνίας ἣτις ἦτο γνωστὴ ὑπὸ τὸ ὄνομα Ζιπάγκο ἀπὸ τῆς ἐποχῆς τοῦ Μάρκου Πόλου, ἀλλὰ τῆς ὁποίας ἡ πραγματικὴ ἀνακάλυψις δὲν ἀνέρχεται πρὸ τῆς ἀναφερθείσης ἐποχῆς, ἦτοι πεντήκοντα ἔτη μετὰ τὴν ἀνακάλυψιν τῆς Ἀμερικῆς καὶ τεσσαράκοντα πέντε μόνου ἀπὸ τῆς διαβάσεως τοῦ ἀκρωτηρίου τῆς Καλῆς Ἑλπίδος.

Τὸ κράτος τοῦτο ἀποτελεῖται ἐκ τριῶν μεγάλων νήσων Νιπὸν, Κιουσιού καὶ Σικὸκ καὶ πολλῶν μικροτέρων. « Αἱ νῆσοι αὗται, ὡς γράφει σπουδαῖος περιηγητῆς πρὸ τινος ἐπιστρέψας ἐκεῖθεν, σχηματίζουσιν ἄθροισμα μήκους περίπου ἑπτακοσίων καὶ πλάτους ἑκατὸν πεντήκοντα μιλίων. Ἐν τῷ μεταξὺ ὑπάρχει θάλασσα δυναμένη νὰ ταξειδεύηται ἀκινδύνως ὑπὸ πλοίων ὁποῖου δήποτε μεγέθους.

Τὸ κλίμα τῆς Κιουσιούκ καὶ Σικὸκ δύναται νὰ παραβληθῇ ἐπὶ τινὰς μῆνας τοῦ ἔτους μὲ τὸ τῶν νοτείων χωρῶν τῆς Εὐρώπης, ἂν καὶ ὀλίγον ὑγρὸν καὶ βροχερὸν κατὰ τὸ θέρος, ἐνῶ ἄλλων νήσων κλίνει πρὸς τὸ συννεφῶδες καὶ ὁμοιάζει μᾶλλον πρὸς τὸ τῆς Σκωτίας ἢ τὸ τῆς Νοβεργίας.»

Ὁ κατοικῶν τὰς νήσους ταύτας λαὸς εἶναι πεπροικισμένος μὲ πολλὰ προσόντα. Ἡ γλυκεῖα καὶ συμπαθητικὴ φυσιογνωμία του, διαφέρουσα τῆς Μογγολικῆς ὀλίγον, πολὺ δὲ τῆς Μαλαϊκῆς, εἶναι ἔτοιμος νὰ σοὶ μειδιάσῃ εἰς τὸ ἐλάχιστον δείγμα φιλίας· ἀλλὰ τὸναντίον εἶναι ἔτοιμος εἰς ἀπερίγραπτον σκληρότητα εἰς τὸ ἐλάχιστον σημεῖον ὕβρεως. Ἐργατικὸς λίαν μισεῖ τὴν διαφθορὰν καὶ τὴν φιλαργυρίαν· ἐνθυμεῖται καὶ τὴν εὐεργεσίαν καὶ τὴν ὕβριν, εἶναι δὲ ἀμείλικτος ὡς πρὸς τὴν ἐκδίκησιν. Ἄν καὶ ἐραστὴς τῶν τέρψεων τῆς ζωῆς, δὲν φοβεῖται τὸν θάνατον καὶ τὸν περιμένει γαλήνιος εἴτε ἐπὶ τοῦ πεδίου τῆς μάχης, εἴτε ὑπακούων εἰς τινα νόμον τῆς πατρίδος του ὑποχρεούντα αὐτὸν νὰ τὸν λάβῃ ἰδιοχείρως σχίζων τὴν κοιλίαν του κάλλιον ἢ προσάπτων ἐπὶ τοῦ με-

τώπου του τὴν ἐλάχιστην κηλίδα. Ζῆ ὑποκείμενος εἰς σιδηροῦν κοινωνικὸν σύστημα, ὅπερ αἰῶνες καθιέρωσαν παρ' αὐτοῖς, ἀλλ' ἐξεγείρεται εἰς τὸ ἐλάχιστον δείγμα ἐλλείψεως σεβασμοῦ πρὸς τὰ πάτρια ἐκ μέρους τῶν ξένων οὓς μισεῖ καὶ οὓς μὴ δυνάμενος νὰ πολεμήσῃ φανερῶς πολεμεῖ δι' ἐνεδρῶν.

Τὸ σύστημα τῆς διοικήσεως δὲν εἶναι ἀξιολόγητον. Ὁ ἀνώτατος ἄρχων εἶδος Ποντίφηκος καλούμενος Μικάδο περιστοιχιζόμενος ὑπὸ αὐλῆς ἱερέων καὶ παλλακίδων, ἀόρατος εἰς τὸν λαόν, ἐκδίδει τὰς διαταγὰς του ἐκ τῆς πρωτεῦσης του Κιότο. Ἄλλ' ἡ ἐξουσία τούτου πρὸ δύο καὶ ἡμίσεως αἰῶνων ἐξέπεσε καὶ διεμοιράσθη μετὰ τινος ἀντιβασιλέως εἰς Ἐδῶ πολιτικοῦ καὶ στρατιωτικοῦ ἀρχηγοῦ τοῦ κράτους, καλουμένου Ταϊκούν, ἐν ᾧ ὁ Μικάδο εἶναι ὁ ἐκκλησιαστικὸς ἄρχων.

Ἀφ' ὅτου αἱ ἐπεμβάσεις τῶν Εὐρωπαίων φαίνονται ἀπειλοῦσαι τὰς παναρχαίας ἐθνικὰς συνηθείας, οἱ πλείστοι προὔχοντες συναθροιζόμενοι παρὰ τῷ Ἱεράρχῃ πυραπονοῦνται κατὰ τῆς αἰσχρᾶς ἀδυναμίας εἰς ἣν ὤθησε τὸ κράτος ἡ βία ἀνάμιξις τῶν στρατιωτικῶν εἰς τὰ πολιτικά.

Οἱ μεγάλοι κτηματῖαι Δαϊμίος καλούμενοι εἶναι ὑποχρεωμένοι εἰς περιοδικὴν ἀντιπροσωπείαν εἰς τὰς δύο αὐλὰς· ὅσον δὲ καὶ ἂν εὐεργετῶνται ὑπὸ τῶν αὐτοκρατόρων, εἶναι πάντοτε πρόθυμοι νὰ συνωμόσωσι κατ' ἐκείνου τὸν ὑπῆυον ἴδωσι δεικνύοντα φιλίαν πρὸς τοὺς μυσσαροὺς ξένους ἢ πρὸς τοὺς νεωτεριστάς.

Μεταξὺ τῶν προὔχόντων τούτων ὑπάρχουσι τινες ἔχοντες εἰσοδήματα τριάκοντα ἑκατομμυρίων φράγκων, στόλον ἀτμοπλοίων καὶ στρατοὺς ὡπλισμένους κατὰ τὸν εὐρωπαϊκὸν τρόπον. Βαθὺ μυστήριον περικαλύπτει τὸν ἐν τοῖς ἀνακτόροις βίον αὐτῶν, καὶ ὁ οἰκιακὸς βίος τῶν Δαϊμίος εἶναι αἶνιγμα διὰ τοὺς ἐπισκεπτομένους τὴν Ἰαπωνίαν Εὐρωπαίους.

Ἐξερχόμενοι τῶν οἰκιῶν των διέρχονται τὰς ὁδοὺς ἐνδεδυμένοι ἀπλῶς,

ἀλλὰ κοσμίως, μὴ διακρινόμενοι τῆς συνοδευούσης αὐτοὺς πολυαρίθμου ἀκολουθίας εἰ μὴ ἐκ τῆς εὐγενοῦς συμπεριφορᾶς. Ἀμα δύο ἀκολουθίαι προὔχοντων συναπαντηθῶσιν, ὄντων ὀπλισμένων τῶν στρατιωτῶν διὰ ξιφῶν, λογχῶν, ἀσπίδων μὲ τὰς σημαίας ἀναπεπταμένας, ἐξ οὐδεμιᾶς τούτων ἀκούεται λέξις χαιρετισμοῦ, οὐδὲν δὲ σημεῖον ἐκδηλοῦ ἔχθραν ἢ φιλίαν· τὸ μόνον σημεῖον φιλικοῦ αἰσθήματος εἶναι τὸ νὰ κρατῶσιν ἅπαντες ἐντὸς τῶνθηκῶν τὰ ὄπλα, καθὼς καὶ τὸ νὰ κρύψωσι πάντα σίδηρον λάμποντα· διότι ἄλλως εἶναι ἐκδήλωσις πρακλητικῆ, καὶ ἡ ῥῆξις εἶναι ἀναπόφευκτος. Διαβαινούσας βασιλικῆς πομπῆς, ὅλοι οἱ διαβάται εἶναι ὑπόχρεοι νὰ μακρύνονται τῆς ὁδοῦ μὴ ὑψώνοντες τὸ βλέμμα, διότι ἄλλως τιμωροῦνται μὲ θάνατον.

Πᾶς πολεμιστῆς καλούμενος Σαμουράϊ μὲν, ἂν ἦναι ἀκόλουθος Δαϊμίου, Ζακουνίνος δὲ, ἂν τοῦ Ταϊκούν, εἶναι ὑπόχρεως ἐν καιρῷ πολέμου νὰ προσέλθῃ ὑπὸ τὴν σημαίαν του καὶ νὰ ἀκολουθήσῃ τοὺς ἀρχηγούς του εἰς πᾶσαν διαταγὴν τοῦ αὐτοκράτορος. Οἱ ἔμποροι καὶ ὁ λαὸς δὲν ἔχουσιν οὐδὲ τὸ δικαίωμα οὐδὲ τὸ καθήκον τοῦ ὀπλοφορεῖν, ὄντος τούτου προνομίου τῶν εὐγενῶν. Ὑβρισθέντος τινὸς εὐγενοῦς, συνήθως πολυαρίθμοι τῶν ἀκολουθῶν του γίνονται ἐκουσίως ὄργανα τῆς ἐκδικήσεώς του ὀρκιζόμενοι νὰ ἀποθάνωσιν, ἀρκεῖ μόνον νὰ φονευθῇ ὁ ἐχθρὸς τοῦ κυρίου των· οἱ φανατικοὶ οὗτοι καλοῦνται Λουίνι, ὅπου δ' ἂν ἐκδικηθῶσιν, ἐκδικοῦνται φρικωδῶς. Διηγοῦνται περὶ τεσσαράκοντα ἐπτὰ Λουίνι οἵτινες παρητήθησαν τῆς ὑπηρεσίας των, ἵνα ἐκδικηθῶσιν τὸν φονέα τοῦ Βασιλικοῦ πρίγκηπος· ἤλλαξαν ὄνομα, κατέλιπον τὴν πόλιν περιπλανώμενοι ἀπὸ χωρίου εἰς χωρίον, ὑπηρέτησαν ἀπὸ αὐθέντου εἰς αὐθέντην, μεταξὺ ταλαιπωριῶν καὶ κινδύνων, μέχρις οὗ ἠδυνήθησαν νὰ ἐκπλύνωσι τὸ ἀδίκημα εἰς τὸ αἷμα τοῦ φονέως. Τότε ὅλοι ἔσχισαν τὰς κοιλίας των ἔμπροσθεν τοῦ πτώματος τοῦ φονέως τοῦ πρίγκηπος φωνάζων ἕκαστος μεγαλοφώνως τὸ ἀληθές

του ὄνομα, ἐκδηλώσαντες οὕτω τὴν πρὸς τὸν αὐθέντην των πίστιν. Αὕτη ἡ ἀπόδειξις ἡρωϊσμοῦ καὶ σκληρότητος, ἱπποτικῶν αἰσθημάτων καὶ αἰμοχαροῦς ἐνστίκτου εἶναι πρᾶξις κοινοτάτη εἰς Ἰαπωνίαν, καὶ κατεστράφη τὸ πλεῖστον τῆς Ἰαπωνικῆς νεολαίας εἰς ταύτην τὴν ἐκδίκησιν.

Οἱ δὲ λησταὶ διατρέχουσι τὰς ὁδοὺς προσβάλλοντες καὶ γυμνώνοντες τοὺς ὁδοιπόρους, ἔτοιμοι πάντοτε νὰ μισθωθῶσιν εἰς τὸν τυχόντα προὔχοντα, ἵνα βλάψωσι τὸν ἐχθρὸν του.

Ὁ Ταϊκούν περιστασιζέται ὑπὸ συμβουλίου καλουμένου Κορογίου συγκειμένου ἐκ Δαϊμίων δευτέρας καὶ τρίτης κλάσεως, διότι οἱ πλουσιώτεροι καὶ ἰσχυρότεροι προτιμῶσι τὸν ἐν τοῖς φρουρίοις αὐτῶν μονήρῃ ὑπερήφανον βίον. Μετὰ τὸ Κορόγιον ἔρχεται ἡ ἐξουσία τῶν Βάνιο, διοικητῶν τῶν πόλεων, σωματαρχῶν τοῦ στρατοῦ καὶ οικονομικῶν διαχειριστῶν. Τὰ κατόπιν ἀξιώματα δίδονται εἰς εὐγενεῖς μὴ Δαϊμίος, ἐκ τῆς τάξεως τῶν καλουμένων Ἀτταμότο.

Θρησκευτικῶς δὲ διαιροῦνται οἱ κάτοικοι εἰς τρία θρησκεύματα. Ἡ ἀρχαία λατρεία εἶναι ὁ Σινσοῦν ἢ Σιντισμὸς τοῦ ὁποίου ἡ ἀνωτέρα θεότης εἶναι ἡ θεὰ τοῦ Ἡλίου Τίου - Σίο - Δαϊζίν· ἀλλ' ἐπειδὴ αὕτη εἶναι, ὡς φαίνεται, πολὺ ὑπερήφανος καὶ κατοικεῖ πολὺ ὑψηλὰ, δὲν δύναται τις νὰ τὴν ἐπικαλεσθῇ ἢ μέσον ἄλλων θεοτήτων καλουμένων Καμὶ, ἐξ ὧν 492 εἶναι θεοὶ, καὶ 2640 ἡμίθεοι καὶ ἡρωες· ὁ δὲ Βουδισμὸς εἰσήχθη εἰς τὴν Ἰαπωνίαν τῷ 69 μ. χ. καὶ εἶναι ἡ ἐπικρατοῦσα σχεδὸν θρησκεία. Τὸ τρίτον θρησκευμα ἐν Ἰαπωνίᾳ κάλλιον δύναται νὰ ὀνομασθῇ φιλοσοφικὸν σύστημα ὡς συγκείμενον ἐκ φιλοσοφικῶν ἰδεῶν τοῦ Κομφυκίου καὶ τινων πανθειστικῶν ἀρχῶν ἐκ τοῦ Βουδισμοῦ· τοῦτο δὲ πρεσβεύουσιν οἱ πεπαδευμένοι καὶ ἡ ὑψηλὴ ἀριστοκρατία.

Ὁ ἅγιος Φραγκίσκος Σαβέριος εἰς τῶν μεγίστων ἀνδρῶν οὗς δύναται νὰ παρουσιάσῃ ἡ ἱστορία τοῦ Καθολικισμοῦ εἰσήγαγεν ἐκεῖ τὴν διδασκαλίαν

τοῦ Εὐαγγελίου. Οἱ δὲ βουλόμενοι νὰ ἴδωσιν εἰς ποῖον βαθμὸν ἠρωϊσμοῦ δύναται νὰ φθάσῃ ἡ ἀνθρωπίνη ψυχὴ, ἂν καὶ κρυπτομένη ὑπὸ ἔνδυμα Ἰησουϊτου (1) παραπέμπονται εἰς τὸ περὶ χριστιανισμοῦ σύγγραμμα τοῦ Μακώλεϋ. Οἱ ὑπὸ τῶν ἱεραποστόλων διδαχθέντες τὸν χριστιανισμόν ὑπῆρξαν πολυάριθμοι, ἀλλ' αἱ βιαιοπραγίαι καὶ τὸ μαρτύριον ἐξήλειψαν σχεδὸν ἐξ ὀλοκλήρου τὴν νέαν θρησκείαν.

Οἱ Πορτογάλλοι οἵτινες διὰ τῆς ἀνδρείας, συνάμα δὲ καὶ τῆς σκληρότητος τῶν Ἀλμέϋδα καὶ Ἀλβουκβεφκοῦ, ἠδυνήθησαν νὰ ἰδρύσωσιν εἰς Τόαν κράτος ἐκτεινόμενον μέχρι τῆς Μαλάκας καὶ Μικαίου ἠθέλησαν νὰ ἐγκατασταθῶσι καὶ ἐπὶ τῆς Ἰαπωνίας, ἀλλ' οἱ αὐτόχθονες παρακινηθέντες καὶ βοηθούμενοι συνάμα ὑπὸ τῶν Ὀλλανδῶν, τῶν ὁποίων ἡ ἀντίδρασις ἠκολούθει πανταχοῦ τοὺς Ἰβήρας ἀπεδίωξαν ἐκ τῶν νήσων τῶν τοὺς Ἰσπανοὺς καὶ Πορτογάλλους.

Οἱ Ὀλλανδοὶ ἐνεκατεστάθησαν εἰς Φιράδο τῷ 1609 καὶ τῷ 1641 παρεδέχθησαν αὐτοὺς καὶ ἐπὶ τινος νησιδίου παρὰ τὴν Ναγασάκην καλουμένου Δεσίμας καὶ ἔχοντος μῆκος μὲν τριακοσίων καὶ πλάτος ἑκατὸν μέτρων ἐπὶ συμφωνίᾳ νὰ μὴ ἐξέρχωνται εἰς τὴν πόλιν ἄνευ τῆς ἀδείας τοῦ διοικητοῦ Ναγασάκης. Ὁ διευθυντὴς τοῦ Ὀλλανδικοῦ τούτου καταστήματος ὄφειλε νὰ ἀσχολῆται μόνον εἰς τὰ τῆς ἀποικίας τῶν ὦν ὑποχρεῶς πρὸς τούτοις κατ' ἔτος νὰ μεταβαίνη εἰς Ἰεδῶ καὶ προσφέρῃ τοὺς προσκυνισμοὺς εἰς τὸν αὐτοκράτορα. Ἡ Γαλλία κατόπιν καὶ ἡ Ἀγγλία προσεπάθησαν νὰ θέσωσι καὶ αὐταὶ πόδα ἐπὶ τῆς Ἰαπωνίας, καὶ πολλάκις ἐπεμψαν πρὸς τούτο πρεσβείας, ἀλλ' ἅπασαι ἐναυάγησαν ἀπέναντι τῆς ἐπιμονῆς τῶν Ἰαπώνων τοῦ νὰ μὴ ἐξέλθωσι τῆς μοναξίας τῶν καὶ μέχρι τοῦ 1846 ἐξηκολούθει ἡ κατάστασις αὕτη, τοῦ Γάλλου ναυάρχου Σεσίλ ἀποπεμφθέντος, μὴ θελησάσης τῆς ἐγχώριου ἀρχῆς

οὐδὲ κἂν νὰ συγκοινωνήσῃ μετ' αὐτοῦ.

Τὸν Ἰούλιον τοῦ 1853 στόλος ἀτμοκινήτων τῶν Ὀμοσπόδων Πολιτειῶν τῆς Ἀμερικῆς παρουσιάσθη εἰς τὸν κόλπον τῆς Ἰεδῶ. Ἡ μεγαλοφυΐα τοῦ Watt καὶ τοῦ Φούλτωνος εἶχε δωρήσει εἰς τὸν εὐρωπαϊκὸν πολιτισμὸν δύναμιν εἰς τὴν ὁποίαν ἔπρεπε νὰ ὑποχωρήσῃ καὶ ἡ ἐπιμονὴ τῶν Δαϊμίων, ὥστε ὁ ναύαρχος Πάρρυ ἠδυνήθη νὰ ἀρπάσῃ ἀπὸ τὸν Ταϊκοῦν τὴν συνθήκην τοῦ Κανακαβὰ τῇ 31 Μαρτίου 1854 διὰ τῆς ὁποίας οἱ βάρβαροι καὶ μισητοὶ ξένοι ἐγένοντο δεκτοὶ εἰς τοὺς Ἰαπωνιακοὺς λιμένας.

Ἀμα ἐγνώσθη εἰς τὴν Εὐρώπην τὸ εὐτυχὲς ἀποτέλεσμα τῆς ἀμερικανικῆς ἐκστρατείας, αἱ εὐρωπαϊκαὶ ναυτικαὶ δυνάμεις ἔσπευσαν νὰ λίβωσι καὶ αὐταὶ μέρος εἰς τοῦτο τὸ εὐτύχημα. Ὁ ναύαρχος Στίρλιγκ ἀπέκτησε τοῦτο διὰ τὴν Ἀγγλίαν, ὁ δὲ ναύαρχος Ποντιατίνης διὰ τὴν Ῥωσίαν. Ἡ δὲ Γαλλία καὶ Ὀλλανδία ἐγένοντο δεκταὶ μετ' οὐ πολὺ χρόνον.

Ἀλλ' ἡ ἀντίδρασις καὶ ἡ πρὸς τοὺς νεωτερισμοὺς ἀποστροφὴ τῶν Δαϊμίων, ἀντὶ νὰ ἐξαλειφθῇ μετὰ τὰς εἰς τοὺς ξένους παραχωρήσεις, τοῦ ναυτίου ἠῤῥαυεν. Μεθ' ἑκάστην ὑπογραφὴν συνθήκης εἰς Ταϊκοῦν ἐπιπτεν ὑπὸ τὸ ἐγχειρίδιον τῶν Δουίνι ἢ ἐδηλητηριάζετο ὑπὸ τῶν οἰκείων του.

Καθ' ἑκάστην ἡ εἶδησις τοῦ φόνου Εὐρωπαϊοῦ τινος ἔθετεν εἰς ταραχὴν τὰς μικρὰς ἀποικίας τῶν Σιμέδα καὶ Ἀκοδάδ. Ἡμέραν τινα τὸν Ὀλλανδὸν κύριον Χέουσεν, ὅστις εἶχεν ἔλθει εἰς Ἰαπωνίαν τῷ 1854 καὶ μάθει ἄριστα, τὴν γλώσσαν καὶ τὰ ἔθιμα τῆς χώρας καὶ ἦτο διερμηνεὺς τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας ἐδολοφόνησαν οἱ Δουίνι καθ' ὁδόν, ἐν καιρῷ νυκτός. Ἄλλοτε τὰ θύματα ἦσαν τρεῖς Ῥώσοι, διερμηνεὺς τις ἐγχώριος εἰς Βρεττανικὴν ὑπηρεσίαν ὦν τελευταίου δὲ ὁ κύριος Ῥιχαρδσὼν κατεμελίσθη, διότι δὲν ἀπεχώρησε, διαβαινούσης τῆς θεραπείας ἐνὸς Δαϊμίου. Πολλάκις αἱ εὐρωπαϊκαὶ πρεσβεῖαι ἐπυρπολήθησαν, καὶ ἡ ζωὴ τῶν πρέσβεων ἠπειλήθη μυριάκις. Ἐκ τούτων ἠναγκά-

(1) Ὁ γράφων εἶναι Ἰταλός.

σθησαν αἱ εὐρωπαϊκαὶ δυνάμεις νὰ πέμψωσι στόλον, ὅστις ἀφίχθεις εἰς Ναγασάκην μετὰ τριήμερον κανονοβολισμὸν ἠνάγκασε τὸν Δαϊμίον αὐτῆς νὰ τηρῇ τὰς συνθήκας καὶ ἀπ' ἐκείνης τῆς ἐποχῆς οἱ ἐν Ἰαπωνίᾳ ἐμπορευόμενοι Εὐρωπαῖοι διέρχονται τὸν βίον σχεδὸν ἡσυχῶς.

Μετὰ τὰ ἀνωτέρω συμβάντα καὶ ἡ Ἰταλία ἠδυνήθη νὰ λάβῃ τὸ προνόμιον τῆς ἐν Ἰαπωνίᾳ εἰσόδου τῶν ὑπηκόων της.

Ἐν Ἐρμουπόλει 12 Μαρτίου 1872.

Ν. Κ. Χ.

ΛΟΓΟΣ

ΠΡΟΕΙΣΑΓΩΓΙΚΟΣ Εἰς τὴν ΠΕΙΡΑΜΑΤΙΚΗΝ ΦΥΣΙΚΗΝ

ΥΠΟ

Σ. Ι. ΚΕΣΣΙΣΟΓΛΟΥ

καθηγητοῦ τῶν Μαθηματικῶν τῆς ἐν Σμύρῃ
Εὐαγγελικῆς Σχολῆς.

Ὅτι μὲν τὸ τῆς Φυσικῆς μάθημα κατέστη κοινὸν ἐν τῇ Εὐρώπῃ καὶ παντὶ ἐτέρῳ ἐξευγενισμένῳ ἢ ἄλλως τὸν πολιτισμὸν θηρεύοντι κόσμῳ, καὶ οἶουεὶ τοῦ συρμοῦ, ὡς ἐν τῶν ἐλευθερίων παρὰ τοῖς Ἀρχαίοις καλουμένων παιδευμάτων, ἀλλαχόθεν περιττὸν κρίνω νὰ ζητῶ μαρτυρίας ἢ παρ' ὑμῶν αὐτῶν, Κύριοι, ὧν τινὲς μὲν ὑπῆρξαν αὐτόπται καὶ αὐτήκοοι ἐν αὐτοῖς ἐκείνοις τοῖς μέρεσι, πολλοὶ δὲ βεβαίως θὰ ἔλαβον τὰς δεούσας πληροφορίας παρὰ τῶν πρώτων, ἠγοῦν θὰ τὸ συναισθάνωνται οὕτως ἔχον διαλογιζόμενοι· ἐγὼ δὲ πρὸ δώδεκα καὶ ἐπέκεινα περίπου ἐτῶν διατρίβων εἰς τοὺς Παρισίους, εἰς τὴν μεγάλην καὶ λαμπρὰν ἐκείνην πόλιν τῆς κομψότητος καὶ τῆς πολυτελείας, συνάμα δὲ τοῦ πολιτισμοῦ καὶ τῶν φώτων, τὴν τοὺς πόρους τῆς τε ὑλικῆς καὶ τῆς πνευματικῆς εὐπαθείας δαψιλῶς συγκομίσασαν, νῦν δὲ φεῦ! καὶ αὐτοῦ ἴσως τοῦ ἐπισιεύσιου ἄρτου κατὰ τὴν ὥραν ταύτην στερουμένην, εἰς τὴν μεγαλόπολιν, λέγω, ταύτην σπαδαστῆς ὦν, καὶ καθορῶν πο-

λυπληθῆ λαὸν, ἄνδρας μετὰ γυναικῶν, νέους μετὰ γερόντων, εὐπόρους μετὰ ἀπόρων, ἀνθρώπους, ἐνὶ λόγῳ, πάσης τάξεως, παντὸς γένους, πάσης ἡλικίας, ἐγχωρίους ἢ ξένους, συρρέοντας εἰς τὰ Πανεπιστήμια καὶ συγκαθημένους εἰς τὴν ἀκρόασιν τοῦ τῆς Φυσικῆς, εἶπερ τινὸς ἐτέρου, μαθήματος, διδασκομένου ὑπὸ τῶν διασημοτέρων τῆς ἐποχῆς Καθηγητῶν, τῶν κεκτημένων καὶ κατεχόντων ἐν ταῖς χερσὶν αὐτῶν τὴν κλεῖδα τῆς ἐπιστήμης, καὶ μάλιστα συντελεσάντων εἰς τὴν ἐπαύξεισιν καὶ προαγωγὴν αὐτῆς, ἐνὸς, λέγω, Δεπρὲ, ἐνὸς Ρενιῶ, ἐνὸς Δεσαῖν, ἐνὸς Γκαβαρρὲ, ἐνὸς Βεκκερὲλ, ἐνὸς Παιῦν, κ.λ. κ.λ., παρατηρῶν μάλιστα τὴν μετὰ σπουδῆς συρροὴν εἰς τὰ νυκτερινὰ ἀκροῦματα αὐτῶν τῶν ἀπὸ πρωῆς μέχρι ἐσπέρας ἀσχολουμένων καὶ διὰ τῆς ἡμέρας ποριζομένων τὰ πρὸς τὸ ζῆν, ἀφ' ἐτέρου δὲ καὶ προστοχαζόμενος καὶ διαπυθάνομενος ὅτι ἀλλαχοῦ τῆς Εὐρώπης ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ οὕτως εἴθισται ταῦτα γιγνόμενα, ὑπὸ τινος τῇ ἀληθείᾳ κατελαμβανόμενῃ ἐκπλήξεως, καὶ αὐτὸς ἑμαυτὸν ἐκ διαλειμμάτων ἠρώτων. Τί τοῦτο τὸ μάθημα; ἔχει τί θεατρικόν; ποῖον τὸ γοητευτικόν του; ἢ μᾶλλον ἔχει τι καθόλου ὠφέλιμον καὶ χρήσιμον, ἀναγκαῖον καὶ ἀξιοσπούδαστον; Προελαύνων τὴν μελέτην καὶ τὴν σκέψιν, συγκρίνων τὰς ἐποχὰς, πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἔχων τὰ ἐξ αὐτῆς καὶ δι' αὐτῆς προκύψαντα εἰς τὴν ἀνθρωπότητα καλὰ καὶ συμφέροντα, τὰς μεγάλας καὶ ἀξιοθαυμάζους ἀνακαλύψεις της, τὰς ἐφαρμογὰς τῶν ἀρχῶν της, δι' ὧν ὅ,τι μάλιστα προήχθησαν αἱ τέχναι καὶ ἡ βιομηχανία, τὰς διαφόρους εὐκολίας, ἃς παρέχουσα εἰς τὸν ἄνθρωπον ἀνέδειξεν αὐτὸν πραγματικῶς, κατὰ τὴν Γραφήν, κύριον καὶ βασιλέα ἐπὶ πάντων, ἐν τε τῇ ξηρᾷ καὶ τῇ θαλάσῃ, κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν ἐπιφάνειαν μετὰ τῆς περικυκλούσης αὐτὴν ἀτμοσφαίρας, ταῦτα πάντα διαλογιζόμενος ἔλεγον· διπλᾶ, τριπλᾶ καὶ πολλαπλᾶ τῆς Φυσικῆς τὰ πλεονεκτήματα! Ἄλλ' ἵνα μὴ βαίνω